

SONJA ONCLIN

STAY ON TOUR

Met praktische
tips en ervarings-
verhalen van
gezinnen die je
voorgingen

**WIJ ZIJN
EVEN WEG**

Langer op reis met
(leerplichtige) kinderen

INHOUD

Voorwoord	7
1. Even uit de ratrace stappen	11
Interview: <i>The Traveling Yoga Family</i>	27
2. Ups en downs op reis	31
Interview: <i>Mariska Fissette</i>	45
3. Veranderende mindset	49
Interview: <i>The Travelicious Family</i>	62
4. De visser en de zakenman	67
Interview: <i>Dutch Family Travels</i>	81
5. Waarom doe je wat je doet?	85
Interview: <i>Global Happiness Family</i>	94
6. Reacties uit de omgeving	99
Interview: <i>Way 2 Serendipity</i>	107
7. Langer wegblijven	111
Interview: <i>Campfam on expedition</i>	119
8. Huisje, boompje, beestje	123
Interview: <i>Oneself</i>	134
9. Relatiestruggles	139
Interview: <i>Charlotte Labee</i>	155
10. Terug naar onze roots	159
Interview: <i>The traveling seven</i>	170
11. Dromen, durven, doen: aan de slag met je avontuur!	175
Plannen maken	175
FAQ: leerplicht, huis & financiën	179
Interview: <i>Linda op Curaçao</i>	189
Wat ik nog wil zeggen...	193

VOORWOORD

'STOP MET UITSTELLEN. ER IS ALTIJD EEN EXCUUS TE VINDEN OM DIE DROOMREIS OP DE LANGE BAAN TE SCHUIVEN, MAAR ER ZIJN DUIZENDEN REDENEN OM JUIST NU TE GAAN.'

SONJA ONCLIN

'Zullen we het water in gaan?' vraag ik aan Anique terwijl we richting het strand lopen. Haar bibberende lijfje verraad haar antwoord. Ik hijs mezelf in mijn wetsuit en loop alleen met mijn surfplank richting de zee. Hoge golven klotsen tegen mijn benen. Het terugtrekkende water sleurt me de diepte in. 'Pas op!' hoor ik Tim vanaf de kant roepen. Ik negeer zijn waarschuwing. De drang om die ruige golf te pakken is té groot. 'Spring!' schreeuw ik tegen mezelf als het water me bijna opslokt. Mijn voeten komen los van de grond. Een onzichtbare kracht tilt me de hoogte in en als een raket vlieg ik staand op mijn plank door de lucht. 'Het is je gelukt!' gillen Anique en Yulan even later enthousiast als ik een paar meter verderop in de branding neerstrijk. 'Wij komen ook het water in.' Lachend spring ik van mijn plank. De tranen biggelen over mijn wangen. 'Ik ben geland!' schreeuw ik. De kou is verdwenen.

Ben je de prestatiedruk van onze Nederlandse maatschappij zat en heb je behoefte aan rust en avontuur? Mijn advies: neem een gezinssabbatical. In een Volkswagenbusje reisde ik in 2019

met mijn man en twee kinderen een halfjaar door Europa. Volgens de leerplichtambtenaar onmogelijk, maar het lukte toch... Samen met mijn gezin ging ik op reis en we deden met elkaar vrijwilligerswerk in Portugal, Spanje, Griekenland en Albanië. Onze grenzeloze levensstijl beviel zo goed, dat we in 2022 wederom op reis gingen. Deze keer voor acht maanden, met als doel: leren surfen.

Na die lange reis door Spanje en Portugal bedachten we hoe geweldig het zou zijn om elke dag op onze surfplank te kunnen stappen en voor even alles te vergeten. *Fast forward* naar 2023/2024: dat is gelukt! We hebben een schooljaar lang in een Spaans surfparadijs gewoond: El Palmar de Vejer, aan de Atlantische Oceaan. Een plek die we leerden kennen tijdens onze tweede sabbatical en waar we direct verliefd op werden.

Dankzij diverse reiservaringen weten we inmiddels dat reizen en tijdelijk in het buitenland wonen ontzettend waardevol zijn. Het heeft me geleerd dat alles in het leven draait om intrinsieke motivatie: waarom doe je wat je doet? En wat wil je daarmee bereiken?

Door het delen van ons verhaal merkten we tijdens onze eerste reis al dat we lang niet de enigen zijn met soortgelijke dromen én bijbehorende vragen. Want wat komt er veel op je pad als je voor langere tijd met leerplichtige kinderen – ja dat kan dus, echt waar! – het avontuur gaat opzoeken over de Nederlandse grens.

Om te laten zien dat je het schijnbaar onmogelijke toch echt mogelijk kunt maken, en je je door bijvoorbeeld leerplicht en een hypotheek niet hoeft tegen te laten houden, besloten mijn man Tim en ik in 2019 onze reiservaringen niet alleen online, maar ook tijdens fysieke events te delen. Met ‘Stay on Tour’ (staat voor Sonja, Tim, Anique en Yulan – alle credits voor Tim) hebben we de afgelopen vijf jaar duizenden ouders die de droom hebben

om een avontuurlijk leven te leiden gemotiveerd en geïnspireerd. Je hoeft namelijk echt niet The Bucketlist Family te zijn en tonen te verdienen om dit voor elkaar te krijgen.

Om zo veel mogelijk mensen te inspireren hun grenzeloze dromen waar te maken, besloot ik – aangespoord door mijn liefde voor schrijven - onze reiservaringen niet alleen tijdens events en online, maar ook in boekvorm te delen. Er is namelijk zo veel meer dan die ratrace waar ontelbaar veel mensen in vastlopen. Om dit te laten zien, deel ik in mijn boek de stappen die we als gezin hebben gezet om ons reislustige leven te realiseren. Ook doe ik verslag van de gesprekken met tientallen gezinnen die net als wij de daad bij het woord hebben gevoegd en het onmogelijke mogelijk hebben gemaakt en dat in sommige gevallen nog steeds doen.

Voordat ik de eerste letter op papier had gezet, wist ik één ding zeker: ik deel alles, maar dan ook echt álles. Dus niet alleen die geweldige reiservaringen waar je heerlijk bij wegdroomt en direct een vliegticket door wilt boeken of online de mooiste wildkampeerplekken voor gaat afstruinen en de perfecte camper voor op de kop wilt tikken. Nee, ook alle struggles en minder leuke ervaringen komen voorbij – lees: puberhormonen, levensgevaarlijke bergweggetjes en overnachten in een camper met een gevoelstemperatuur van min 10 graden. Een reislustig leven bevat namelijk net als het echte leven álle ingrediënten, en het is precies die mix, die zo'n leven onvergetelijk maakt.

Reis je mee?

Sonja Onclin

PS Nu vraag jij je misschien alleen nog af hoe je dit boek het beste kunt lezen. Nou, je kunt het natuurlijk in één keer van voor tot achter lezen maar je kunt ook bekijken in welke fase jij zit en daar het passende hoofdstuk bij zoeken. Alle hoofdstukken eindigen met een interview met een ander reizend gezin, met als doel om je met zo veel mogelijk verschillende ervaringen te inspireren. Je kunt ervoor kiezen om die interviews apart te lezen, zodat je onze reiservaring verdeeld over de verschillende hoofdstukken in één adem (of twee, of drie) achter elkaar uitleest.

Daarnaast vind je achter in het boek praktische informatie, zoals alle handige stappen en meestgestelde vragen. Inclusief de grote winnaar: wat kost zo'n lange reis in het buitenland nou eigenlijk? Benieuwd naar het antwoord? Dan blader je nu direct door naar pagina 184. Kortom: net als bij die droomreis zijn er ook bij dit boek meerdere wegen die naar jouw favoriete bestemming leiden.

1

EVEN UIT DE RATRACE STAPPEN

‘WIE ZICH HET BESTE AANPAST AAN
VERANDERINGEN HOUDT HET LEVEN VOL.’
CHARLES DARWIN

‘Zullen we het doen?’ vraag ik Tim tijdens een zwoele zomeravond tussen de druivenvelden in Slovenië.

Ik kijk hem aan en voel dezelfde spanning als vijftien jaar eerder, tijdens het moment dat we besloten een paar maanden te backpacken in Azië. Tim was destijds zelfstandig ondernemer in de horeca en besloot voor onze reis zijn sportcafé te verkopen. Ik was net afgestudeerd aan de School voor Journalistiek in Zwolle, maar wilde nog niet aan het werk. Ons besluit om een paar maanden te reizen voelde als een kans om te ontsnappen aan de verwachtingen van de maatschappij. We wilden ons eigen pad bewandelen. Openstaan voor wat de wereld ons te bieden heeft.

Waarom kan dit jaren later en als gezin niet nog steeds? Die vraag stellen we onszelf tijdens onze vakantie in Slovenië.

Ontsnappen aan de ratrace van onze maatschappij; het is iets wat we allemaal willen, maar slechts enkelen lijken erin te slagen. Tim en ik zien het ook terug in onze directe omgeving: diverse familieleden en vrienden kampen met overspanningsverschijnselen. Niet gek als je kijkt naar de huidige cijfers: 1,6 miljoen mensen in Nederland lopen rond met burn-outklachten blijkt uit onderzoek van tno/cbs. Ook ik heb meerdere malen in mijn leven tegen een burn-out aan gezeten. Een keer tijdens die zomer in 2018 in Slovenië. Tijdens deze vakantie met Tim en de kinderen lukt het mij niet om op te laden. De reden: mijn veelzijdige baan als communicatieadviseur bij een zorginstelling waardoor ik veel overuren maak. Tot diep in de nacht werk ik aan deadlines en zelfs wanneer ik vrij ben en vakantie hoor te vieren, sta ik ‘aan’ om mails en telefoontjes te beantwoorden.

Als het me tussen de druivenvelden eindelijk lukt mijn werk even te vergeten, fantaseer ik samen met Tim over een gezinssabbatical waarin we verschillende landen aandoen. ‘We kunnen met het vliegtuig, maar ook in een Volkswagenbusje!’

‘Hoelang gaan we?’ vraagt Tim en hij geeft me een kus.

Misschien is het de wijn die ervoor zorgt dat we even later daadkrachtig en zelfverzekerd het besluit nemen om onze gezinssabbatical waar te maken. We hebben het er vaker over gehad, maar elke keer is er een reden om het niet te doen. Meestal is die reden werk, maar ook de leeftijd van de kinderen en de leerplicht spelen mee. Maar deze avond voelt het alsof we niets te verliezen hebben. Ik neem ontslag, is het plan. Tim heeft het zelfstandig ondernemerschap inmiddels verruild voor het onderwijs en vraagt een sabbatical aan, zodat we na de reis weer een basisinkomen hebben. De leerplichtambtenaar kunnen we hopelijk overtuigen met een goed plan voor onze dochter, die op dat

moment in groep zes van de basisschool zit. Yulan is officieel ook leerplichtig, maar daar maken we ons niet zo druk om. Hij zit in het tweede jaar van de kleuterklas. We hebben genoeg spaargeld om een halfjaar van te reizen. Voor ons huis zoeken we een huurder. Weggaan, maar ook weer terugkomen: dat is ons motto. Onze kinderen laten zien en ervaren wat de wereld nog meer te bieden heeft dan wat ze meekrijgen in hun vertrouwde en veilige bubbel. Samen uit die ratrace stappen.

WAAR EEN WIL IS, IS EEN WEG

‘Ik vind jullie idee fantastisch en ik denk ook dat jullie kinderen er veel van gaan leren, maar ik geef geen toestemming.’ Dit antwoord krijgen Tim en ik van de leerplichtambtenaar als wij vertellen dat wij een halfjaar op reis willen met Anique en Yulan, die dan vijf en tien jaar oud zijn. We zijn in shock; we hebben toch niet voor niets een heel leerplan voor onze kinderen uitgewerkt met de directeur van de basisschool? Zij staat wél achter ons idee. Wat nu?

Gelukkig is de basisschooldirecteur positief ingesteld. ‘Waar een wil is, is een weg,’ antwoordt zij als we vertellen dat de leerplichtambtenaar niet wil meewerken. De drang wordt alleen maar groter: onze droom mag niet in duigen vallen door één ambtenaar die de regels voor ons gevoel te nauw neemt.

Alle kinderen tussen de vijf en zestien jaar die in Nederland wonen zijn leerplichtig. Dit houdt in dat ieder kind vanaf vijf jaar fysiek aanwezig moet zijn op een school. Houd jij je hier niet aan, dan kun je een boete krijgen van ongeveer 100 euro per dag. Een klein rekensommetje leert dat dit ons voor twee kinderen 1000 euro per week gaat kosten en voor de hele reis circa 20.000 euro.

‘Daar gaat ons reisbudget,’ grap ik tegen Tim, maar gelukkig lees ik online dat het niet zo’n vaart loopt. De maximale boete

ligt op circa 1800 euro. Is het verzuim langer dan twee weken? Dan is de kans aanwezig dat je voor de rechter moet verschijnen en kunnen een taakstraf en een strafblad het gevolg zijn. In dat geval kan Tim na onze reis niet meer in het onderwijs werken, hij moet immers een vog (Verklaring Omtrent Gedrag) aanleveren. Samen komen we tot de conclusie dat dit niet de weg is die wij willen bewandelen. Daarom verdiepen we ons in de tip die de leerplichtambtenaar ons na afloop van het gesprek gaf: tijdelijk uitschrijven uit het basisregister van Nederland.

‘Waarom geeft de leerplichtambtenaar ons deze tip, maar krijgen we verder geen uitleg?’ vraag ik aan Tim na onze afspraak bij het gemeentehuis.

‘Het is een grijs gebied, dus hij mag ons hier officieel geen advies over geven,’ zegt Tim, die al wat informatie over uitschrijven heeft opgezocht. ‘In Nederland schrijf je je uit als je naar het buitenland verhuist of langer dan acht maanden op reis gaat,’ leest hij voor. ‘Om te voorkomen dat mensen lange tijd in het buitenland wonen of reizen en ondertussen allerlei toeslagen blijven ontvangen, is besloten om het wettelijk verplicht te maken om je uit te schrijven als je langer dan acht maanden in een jaar buiten Nederland verblijft,’ gaat hij verder. ‘Met zes maanden reizen plus “kleine” tripjes in de herfst- en kerstvakantie en weekendjes weg komen we wel op die acht maanden.’

Uitschrijven: het voelt spannend en niet passend bij ons. Alsof we iets illegaals gaan doen. Maar het lijkt wel de oplossing voor ons leerplichtprobleem. Wanneer we niet meer ingeschreven staan in Nederland, komt de leerplicht te vervallen en krijgen we geen boete of strafblad. ‘Dat we geen recht meer hebben op toeslagen vind ik logisch,’ zeg ik tegen Tim. ‘We vallen niet meer onder het Nederlandse systeem en hoeven daar dan ook niet van te profiteren.’ De directeur van de basisschool vindt het gelukkig

geen enkel probleem om onze kinderen tijdelijk uit te schrijven. ‘We geven jullie lesmateriaal mee en houden contact. Voor de klasgenoten is het interessant en leerzaam om jullie avonturen te volgen. Na de zomervakantie schrijven we Anique en Yulan weer in en toetsen we hun niveau.’

‘Wat als we niet naar de leerplichtambtenaar waren gegaan en het onderling met school hadden geregeld?’ vraag ik aan Tim. Het antwoord weten we allebei niet.

Dankzij research online kom ik in contact met Tessa: zij is docent en heeft zelf met haar gezin vier maanden gereisd. Sindsdien begeleidt en adviseert ze ouders met leerplichtige kinderen over reizen en geeft ze online les aan deze kinderen. Zij heeft het antwoord op onze vraag: ‘In artikel 41 Wet Primair Onderwijs staat dat een basisschool de bevoegdheid heeft om het onderwijs voor elke leerling passend in te richten. Ook als dat tijdelijk op een andere plek is. Hoewel de wet niet bedoeld is om reizen met leerplichtige kinderen mogelijk te maken, zijn er de afgelopen jaren wel meerdere ouders geweest die op basis van deze wet afspraken hebben gemaakt met de school over onderwijs op reis. In dat geval hoeft een school geen verzuim te melden bij een leerplichtambtenaar. Ouders en scholen regelen het onderling.’ Terugkijkend was dit vanuit mijn rechtvaardigheidsgevoel misschien een betere optie voor ons geweest.

Nadat ik de onlineforums over het onderwerp leerplicht heb afgestruind, opper ik tegen Tim dat we er ook voor kunnen kiezen om onze kinderen tijdelijk op een buitenlandse school in te schrijven. ‘Dat kan, maar dan moeten ze daar ook echt naartoe

**WE KUNNEN
ER OOK VOOR
KIEZEN ONZE
KINDEREN
TIJDELIJK
OP EEN
BUITENLANDSE
SCHOOL IN TE
SCHRIJVEN**

en kunnen we een stuk minder reizen,' is Tims tegenargument.

Tessa beaamt dit. 'Maar,' zegt ze, 'je zou in de zomervakantie, dat is zes weken, kunnen reizen en vervolgens neerstrijken op een locatie waar de kinderen een tijdje lokaal onderwijs volgen. In de weekenden heb je dan tijd om de omgeving te verkennen.'

Voor ons is dat geen optie: we hebben ervoor gekozen om eind februari, na de voorjaarsvakantie, te starten, zodat Anique en Yulan in september, wanneer het nieuwe schooljaar begint, weer instromen. Deze periode kent veel vrije dagen, van Pasen, Pinksteren en Hemelvaartsdag tot aan de mei- en zomervakantie. Veel schooldagen missen ze dus niet.

STRAKS HEBBEN WE ZES MAANDEN GEEN INKOMEN

Nu school en leerplicht geregeld zijn, gaan we door met het volgende item op onze to-do-lijst: de financiën. 'We moeten geen woonlasten hebben als we op reis zijn,' zeg ik tegen Tim als we aangekomen zijn bij het tweede mogelijke reisobstakel: ons huis. We hebben 20.000 euro gespaard voor onze sabbatical, maar straks hebben we zes maanden

geen inkomen, terwijl de vaste lasten, zoals de hypotheek, in Nederland gewoon doorgaan. Als we onze woning leeg laten staan, zijn we een behoorlijke hap uit ons budget kwijt.

Ons huis verkopen is geen optie. We willen na de reis ons oude leventje weer oppakken en dus besluiten we een verhuurmakelaar in te schakelen. 'Jullie hebben je huis zo verhuurd,' zegt hij als we hem een rondleiding door onze woning geven. 'Genoeg expats die hier tijdelijk willen wonen en wij kunnen hierin bemiddelen. We zoeken een geschikte kandidaat en stellen een contract op.' Het gesprek met de verhuurmakelaar stelt ons gerust, maar omdat we nog ruim een halfjaar de tijd hebben, spreken

The Traveling Yoga Family

'Je kunt van tevoren alles kapot-redeneren, maar in beweging komen en achteraf evalueren is beter'

Ik ben niet de enige die de behoefte heeft om het avontuur op te zoeken en een tijdje los te komen van de maatschappelijke verwachtingen. Jeroen (50) en Linda van Kooij (52) maakten vier lange reizen met hun kinderen Dean, Jana en Inez en hebben twee jaar in Chili gewoond. Ze zijn op Instagram te volgen onder de naam The Traveling Yoga Family.

REIS-CV:

- 2008 zes maanden gebackpackt door Thailand, Maleisië, op Java en Bali.
- 2011 twaalf maanden gebackpackt door Thailand, Cambodja, Vietnam, Laos en Maleisië.
- 2014 acht maanden gebackpackt op Sumatra, door Sri Lanka, Myanmar, Thailand en Maleisië
- 2017 twee jaar in Chili gewoond.
- 2019 acht maanden met een camper door Chili, Argentinië, Bolivia , Peru Ecuador en Colombia getoerd.
- 2024 zeven weken in Thailand en Laos doorgebracht.

Komt het door onrust of zijn jullie gewoon avontuurlijk ingesteld waardoor jullie zo vaak naar het buitenland vertrekken?

Jeroen: 'Ik ben getrouwd met een nomade, Linda moet om de paar jaar op reis. Toen we trouwden, deed ik haar een huwelijksbelofte: We gaan één keer op wereldreis met onze kinderen.'

Linda: 'En nu zijn we zes avonturen verder, hahaha. Ik werk in de

hulpverlening en zet me in voor slachtoffers van mensenhandel. Het is betekenisvol werk dat me goed bevalt, maar als ik niet om de paar jaar een break neem, loopt mijn batterij leeg.'

Jeroen: 'Een voordeel is dat wij allebei vrij makkelijk werk vinden en daardoor niet bang zijn om ontslag te nemen. Daar komt bij dat we door onze reizen nieuwe inzichten krijgen op werkgebied. Zo was ik werkzaam in de zakelijke wereld en kon ik daar na onze eerste reis mijn draai niet meer in vinden. Te veel gericht op targets, te weinig empathie. Nu ben ik adviseur in de ouderenzorg en yogadocent.'

Stoppen met werk betekent geen inkomen. Waar betalen jullie de reizen van?

Jeroen en Linda in koor: 'Spaargeld!'

Jeroen: 'Wij hebben veel door Azië gereisd en daar is het leven goedkoop. Er zijn periodes geweest dat we 6 euro kwijt waren voor een overnachting en eten.'

Linda: 'Voor de eerste reis hadden we 2000 euro per maand begroot. En voor de andere reizen 3000 euro. Dat was exclusief tickets. De eerste reis heeft ons inclusief tickets circa 17.000 euro gekost.'

Jeroen: 'Ik vraag weleens aan mensen: "Heb jij een idee wat er elke maand bij je binnenkomt en wat er uitgaat?" Negen van de tien weten dat niet. Wij werken met een Excel-bestand waar alles tot op de cent nauwkeurig in staat. Daardoor hebben we geen onnodige verzekeringen of abonnementen lopen en kunnen we goed bufferen.'

Linda: 'We gaan in Nederland weinig uit eten, kopen onze kleding tweedehands en hebben onze hypotheek bijna afgelost. Met een modaal inkomen, lage lasten en de gave om goed te kunnen sparen, kan je vaak op reis gaan.'

Een rekensom leert dat jullie avonturen bijna een ton hebben gekost. Dat is een hoop spaargeld!

Jeroen: 'Wonen in Chili was een ander avontuur. We deden mee

2

UPS EN DOWNS OP REIS

'NOT ALL THOSE WHO WANDER ARE LOST'

J.R.R. TOLKIEN

We zijn ruim een maand op reis als het vakantiegevoel langzaam begint te verdwijnen. Tijdens het wildkamperen aan het strand en zonder wifi voelde ik me zo relaxed en gelukkig. Weg van alles. Alleen wij viertjes. Heerlijk! Maar op sommige dagen, vooral als we een drukke reisdag hebben gehad, ben ik moe en onrustig, komen er irritaties, is de camper te klein, enzovoort. We hebben nooit meer tijd voor onszelf. Ruziemaken zonder dat de kinderen erbij zijn, is een ding, maar de keren dat Tim en ik intiem waren, om maar iets te noemen, zijn op één hand te tellen. Geluidloos moesten we het doen. Bij elke stoot of schok waren we op onze hoede; een meter boven ons bed lagen de kids immers te slapen. Betrapt zijn we niet, maar de kans dat het gaat gebeuren is groot. Wat brengt dat teweeg? Een seksueel trauma of...?

En ik mis het sociale leven af en toe. Gisteren is de vader van

een van mijn beste vriendinnen overleden. Ik ken hem al vanaf mijn elfde. Ik vind het moeilijk dat ik niet bij mijn vriendin kan zijn. Ik heb nog gekeken naar tickets, maar het is te prijzig.

‘Je gaat niet terug, hè?’ vraagt Anique als ze ziet dat ik huil. Ze is geschrokken omdat ik overwoog een paar dagen naar Nederland te gaan. Ik schud nee, maar ik zie aan haar grote ogen dat ze me niet gelooft. ‘Ik ga mee,’ zegt ze en ze zet demonstratief haar handen in haar zij. Zuchtend sta ik op om een ommetje te maken. Ik wil even alleen zijn. ‘Geef antwoord,’ schreeuwt ze boos en ze rent achter me aan. ‘Ik ga niet,’ sis ik. ‘Fijn,’ zegt ze. ‘Samen uit, samen thuis.’ Is dit de

keerzijde van reizen: kinderen die zich ontwikkelen als afhankelijke en verwaande monsters die als een blok aan je been hangen? Verlatingsangst in de ergst denkbare vorm.

Aangezien onze eerste lange reis al een aantal downs kent, twijfel ik of we er goed aan hebben gedaan om na

twee maanden reizen door Portugal naar Spanje te gaan. Het is hier een stuk kouder en op de campings valt rond deze tijd van het jaar niets te beleven. Met weemoed denk ik terug aan onze stranddagen in Portugal. Iedere dag zagen we de zon in de zee zakken en een paar keer per dag pikten we een stukje strand in om te kokkerellen en eten. We hielden ons niet met tijd bezig en de kinderen waren uren achter elkaar schelpen aan het zoeken. Besepte ik wel dat we het daar goed voor elkaar hadden? Had ik wel genoten of was ik te veel bezig geweest met wat beter kon? Reizen kan voelen als een vlucht. Zodra het moeilijk wordt, verkassen we naar een andere plek in de hoop dat we ons daar beter voelen.

‘We moeten een plek vinden waar we een week goed tot rust

HAD IK WEL GENOTEN OF WAS IK TE VEEL BEZIG GEWEEST MET WAT BETER KON?

kunnen komen en waar we een nieuw pannenkoekenfeestje kunnen voorbereiden,' zeg ik tegen Tim. 'In drie weken tijd hebben we op zeven verschillende plekken gestaan. Dat is veel te onrustig voor de kinderen en misschien ook wel voor mij.'

Op internet vind ik een mooie camping met zwembad, maar deze kost 40 euro per nacht en dat vinden we op dat moment te duur. Ik stuur een mail naar de Nederlandse eigenaresse in de hoop een deal te kunnen sluiten. Wij kunnen immers de camping op onze socialmediakanalen onder de aandacht brengen en we schrijven een artikel over onze weken in Spanje voor het magazine *Espanje!*. Verder kunnen we pannenkoeken met ingrediënten uit de streek bakken op de camping (wellicht voor de andere gasten) en eventueel helpen met klusjes. Misschien kan het dan voor 15 euro per nacht?

Tien minuten later krijg ik een telefoontje. Ellen is not amused over mijn onderhandelingspoging. 'Waar haal je het lef vandaan om dit aan mij te vragen? Maak van jullie probleem niet mijn probleem. Het kost me al veel moeite om het hoofd boven water te houden.' Met een zucht hang ik op: de hoop op betere tijden lijkt in één klap vervlogen. 'Laat je niet gek maken,' zegt Tim als ik hem vertel over het telefoongesprek. 'Bij zo iemand wil je toch niet staan?' Hoewel ik weet dat hij gelijk heeft, voelt het niet goed. Ben ik te ver gegaan door haar deze vraag te stellen? Hebben we, zoals zij zegt, een probleem? Wat als we niet 20.000 maar 40.000 euro hadden gespaard voor onze reis? Hadden we dan minder irritaties gehad omdat we ons meer luxe konden permitteren?

Mijn telefoon licht op. Een mailtje van Ellen die haar excuses aanbiedt. 'Sonja, het spijt me. Ik ben bang dat je een persoonlijke snaar in mij raakte. Dit is niet professioneel en zéker ook niet leuk van me.'

In de mail tipt ze me een lokale markt waar we pannenkoeken

DROOM JIJ VAN EEN GEZINSSABBATICAL?

Een grote reis of een langer verblijf in het buitenland met schoolgaande kinderen hoeft helemaal niet zo ingewikkeld te zijn en is het dubbel en dwars waard. Sonja Onclin deelt in *Wij zijn even weg* haar eigen ervaringen en die van andere reislustige gezinnen die je voorgingen.

Van de waanzinnige momenten tot de serieuze *struggles*, Sonja biedt een eerlijk inkijkje in hoe het is om met een jong gezin voor langere tijd in een ander land te wonen of onderweg te zijn. De inspirerende interviews maken het verhaal compleet. Met de praktische tips over leerplicht en financiën ga je zelf goed voorbereid op pad. Maak van de wereld jullie leerschool en van je droom werkelijkheid!

Sonja Onclin is oprichter van het snelgroeiende platform Stay on Tour. Ze heeft in de afgelopen vier jaar al honderden ouders geholpen bij de voorbereidingen van hun droomreis.

9 789043 937245

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
MOS**

NUR 770
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen